

**Sinteza obiecțiilor și propunerilor
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova**

Denumirea Autorului avizului	Nr	Obiecția/propunerea	Opinia Ministerului Justiției
Ministerul Finanțelor	1.	<p>Modificările propuse în punctul 2 din articol unic din proiectul de lege urmează a fi excluse, dat fiind faptul că, potrivit art. 52 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014, rezultatele examinării propunerilor/proiectelor de buget se supun consultării cu autoritățile publice corespunzătoare, în conformitate cu procedura stabilită de Ministerul Finanțelor, astfel nu vedem necesitatea includerii prevederilor propuse în Constituția Republicii Moldova.</p> <p>Totodată, potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) a legii menționate „actele legislative nu vor cuprinde prevederi ce țin de elaborarea, aprobarea și executarea bugetelor, precum și alte proceduri aferente procesului bugetar, acestea fiind obiectul exclusiv al prezentei legi”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Conform art. 121 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, „<i>Resursele financiare ale instanțelor judecătorești sînt aprobate de Parlament și sînt incluse în bugetul de stat.</i>”.</p> <p>Proiectul nu vine în contradicție cu normele existente referitoare la formarea bugetului, ci doar introduc o garanție suplimentară pentru independența sistemului judecătoresc, fapt care nu exclude obligația de a consulta Guvernul (Ministerul Finanțelor).</p> <p>Drept urmare, instituțiile implicate în procesul elaborării bugetului, inclusiv Ministerul Finanțelor și Comisiile Parlamentare, în momentul analizării mijloacelor financiare destinate instanțelor judecătorești, urmează să solicite opinia CSM referitoare la eventualele modificări care ar putea fi operate în buget.</p> <p>În ceea ce privește opinia potrivit căreia amendamentele propuse în proiect contravin art. 1 alin. (2) a legii nr. 181/2014, menționăm că modificările urmează a fi operate în Legea Supremă a statului, care nu este un act legislativ „ce reglementează</p>

			<p>domenii specifice și/sau activitatea unor autorități/instituții bugetare” așa cum prevede art. 1 alin. (2) din legea menționată.</p> <p>Astfel, considerăm oportună includerea în Constituția Republicii Moldova a reglementărilor privind atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii de ordin financiar, mai ales reieșind din rolul de lider în procesul de elaborare a bugetelor instanțelor judecătorești pe care trebuie să și-l asume Consiliul Superior al Magistraturii.</p>
Ministerul Economiei	2.	<p>Subliniem că proiectul Legii în cauză necesită a fi ajustat la rigorile art. 19 și art. 20 al Legii nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative.</p> <p>Astfel, evocăm ca fiind lipsită de o argumentare suficientă și, din această cauză, urmează a fi reconsiderată propunerea legată de abrogarea alin. (4) din art. 116 al Constituției. Considerăm că întru asigurarea calității înalte a justiției în instanța superioară a sistemului judiciar național, candidații în funcțiile vizate urmează să corespundă nu doar cerințelor de calificare, dar și cerințelor de stagiu/experiență. Or la numirea președintelui și vicepreședinților Curții Supreme de Justiție, în mod prioritar, este important de a se ține cont de vechimea în funcție acumulată de candidații interesați în domeniul judiciar.</p> <p>Ori, drept soluție alternativă, în redacția nou propusă la alin. (5) din art. 116 al Constituției, după sintagma „bazate pe merit” urmează de incorporat sintagma „vechime în funcție”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În primul rând, temei pentru promovarea acestei modificări constituie act. 1.1.6 p. (6) din Planul de acțiuni pentru implementarea SRSJ. Astfel, unul din obiectivele trasate de Parlament constă în reexaminarea condițiilor de numire a judecătorilor la CSJ.</p> <p>În al doilea rând, odată cu abrogarea alin. (4) a fost redactat și alin. (2). Astfel, a fost uniformizat modul de numire a judecătorilor și președinților instanțelor judecătorești de toate nivelele.</p> <p>Totodată, excluderea „vechimei în funcția de judecător” are ca scop obținerea calității de judecător la CSJ și a persoanelor cu o vechime în funcție alta decât cea de judecător, pentru excluderea corporativității în cadrul CSJ.</p>

			Suplimentar, precizăm că criteriile de selectare a judecătorilor CSJ urmează a fi detaliate în Legea cu privire la CSJ.
	3.	De asemenea, nota informativă alăturată la proiect, nu vine cu argumente elocvente pe marginea propunerii de a lipsi membrii Consiliului Superior al Magistraturii de dreptul de a deține două mandate consecutiv. Reieșind din aceasta, autorii proiectului urmează să vină cu argumente suplimentare la acest capitol, ori să reexamineze redacția normei nou propuse (art. 122 alin. (2) al Constituției). În același context, necesită a fi argumentată și propunerea de excludere a Președintelui Curții Supreme de Justiție din Componența Consiliului Superior al Magistraturii.	Nu se acceptă. Actualmente, interdicția de a deține 2 mandate consecutiv în cadrul CSM este reglementată în art. 3 alin. (3) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii. Necesitatea excluderii Președintelui Curții Supreme de Justiție din Componența CSM a fost argumentată și explicată în Nota informativă, la rubrica „Argumentarea necesității de reglementare și evidențierea elementelor noi”.
	4.	Redacția proiectului Legii în cauză conține și unele prevederi netransparente și imprevizibile, care urmează a fi excluse, revăzute sau concretizate, cum ar fi: la art. 122 alin. (2) sintagma „o parte importantă”.	Nu se acceptă. Comisia de la Veneția, în recomandările sale utilizează anume acest termen. De altă parte legea supremă urmează să conțină prevederi generale, care vor fi concretizate în legi speciale.
	5.	În cele din urmă remarcăm, că conform art. 22 alin. (3) al Legii nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative, proiectul Legii în cauză urmează a fi supus, în mod obligatoriu, unei expertize anticorupție din partea Centrului Național Anticorupție, pentru a se verifica dacă corespunde standardelor anticorupție naționale și internaționale, precum și pentru a preveni apariția de noi reglementări care favorizează sau pot favoriza corupția.	Se acceptă. Ministerul Justiției promovează proiectele de acte normative în strictă corespundere cu etapele procesului de elaborare, stabilite de legislație.
Academia de Studii Economice a Moldovei	6.	Modificarea art. 122 alin. (1) ridică o serie de întrebări privind candidatura Ministrului Justiției cu dreptul de vot. Este necesar de menționat, că nu se contestă calitatea de membru al Consiliului, ci dreptul de vot la anumite chestiuni la care votează Consiliul Superior al Magistraturii. Așadar, fiind membru al Guvernului -	Nu se acceptă. Ministrul justiției este este unica autoritate publică centrală de specialitate din Republica Moldova, care realizează politica

		<p>parte indispensabilă a puterii executive - poate fi catalogat ca un element de imixtiune în activitatea puterii judecătorești, fiind inițiată propunerea ca ministrul justiției să voteze doar chestiuni ce țin de domeniul economico-financiar și de administrare curentă a instanțelor judecătorești. În acest context, se propune de adăugat după ultima frază următorul conținut: „Ministrul Justiției are drept de vot doar în domeniul economico-financiar și de administrare curentă a instanțelor judecătorești”.</p>	<p>statului în domeniul justiției și drepturilor omului, contribuie la menținerea stabilității și calității cadrului normativ, la armonizarea acestuia cu standardele internaționale, veghează asupra respectării principiului supremației legii, astfel, calitatea lui de membru CSJ este indispensabilă.</p> <p>Precizăm că și în practica altor state europene (Polonia, România) ministrul justiției face parte din CSM.</p> <p>În acest context, considerăm strict necesară menținerea pentru ministrul justiției a statutului de membru de drept al CSM, or, acest fapt contribuie atât la eficientizarea colaborării între Minister și CSM, cât și la îmbunătățirea politicilor promovate în domeniul justiției.</p> <p>De altă parte, propunerea limitează neargumentat domeniile în care ministrul justiției poate avea dreptul de vot.</p>
7.		<p>De remarcat, că art. 122 alin. (2) nu stabilește componența exactă a proporției de membri ale Consiliului - 2/3 sau 3/4. Adagiul „o parte importantă a membrilor Consiliului” considerăm a fi nerelevant, pentru a avea o obiectivitate mai reală privind stabilirea componenței Consiliului. Considerăm ca acest algoritm ar determina proporția exactă al membrilor Consiliului.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Comisia de la Veneția, în recomandările sale utilizează anume acest termen. De altă parte legea supremă urmează să conțină prevederi generale, care vor fi concretizate în legi speciale.</p>

Curtea Supremă de Justiție	8.	<p>La art. 1 - completarea cu alin. (5¹) propusă pentru art. 116 din Constituție nu este justificată și propunem excluderea normei date din proiect din considerentele următoare.</p> <p>Constituția unei țări reglementează aspectele cele mai importante și generale ale ordinii juridice ale societății, principiile și liniile directoare, formulate într-un limbaj concis, sobru, accesibil și previzibil, fără detalierea unor aspecte care să încarce inutil normele constituționale,</p> <p>Se constată însă că prezentul proiect de modificare prin completarea cu art. 5¹ încearcă să reglementeze unele situații care nu ar trebui să se regăsească într-o constituție, ci în acte subsecvente, de natura legii.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Reglementarea în Constituție a faptului că „<i> judecătorii pot avea doar imunitate funcțională în condițiile legii</i>”, reprezintă o garanție consfințită în legea supremă, și nu este o normă cu conținut detaliat, dar una generală, care trasează principalele concepte în activitatea judecătorilor.</p> <p>Necesitatea completării art. 116 cu alin. (5¹) derivă din recomandările Comisiei de la Veneția (a se vedea nota informativă la proiect).</p> <p>Precizăm că o practică similară există și în alte state. Spre exemplu, în Norvegia, unde judecătorii de asemenea nu beneficiază de imunitate personală, ci doar de imunitate funcțională.</p>
	9.	<p>Din aceleași considerente nu susținem nici completarea propusă pentru art. 123 alin. (1) din proiect (considerăm că urmează a fi completată Legea organică cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947-XIII din 19.07.1996).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Completarea propusă pentru art. 123 alin. (1) clarifica sensul primei sintagme ce ține de atribuțiile CSM-ului. Faptul că CSM-ul „asigură” numirea, transferarea, detașarea, promovarea în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători nu înseamnă că aceste funcții nu pot fi exercitate de organele care sunt afiliate CSM-ului. În special în contextul Republicii Moldova, unde sunt create patru organe subordonate CSM-ului (conform art. 7 alin. (1) al Legii nr. 947 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii), este logic ca unele din funcțiile CSM-ului să fie</p>

			<p>exercitate de organele subordonate sau afiliate.</p> <p>Crearea unor organe și ulterior menținerea tuturor funcțiilor de către CSM nu este eficientă, fiind dublate competențele organelor respective. La elaborarea proiectului legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (legea nr. 178) și a legii cu privire la selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor (legea nr. 154) s-a dezbătut mult acest subiect. Astfel, deși Legea nr. 154 conferă colegiului de selecție și colegiului pentru evaluarea performanțelor judecătorilor independență funcțională, în practică hotărârile acestora nu valorează nimic, deoarece CSM poate lua alte hotărâri cu privire la selecție și promovare, fără a justifica exhaustiv hotărârea. A se vedea detalii în documentul de politici publice „Selectareașicarierajudecătorilor – dublări de responsabilitățișaugaranțiisuplimentare?”, publicat de CRJM în ianuarie 2015.</p> <p>La fel se întâmplă și în cazul legii nr. 178, care conține reglementări ce se suprapun cu competențele CSM (contestarea hotărârii colegiului disciplinar la CSM, ulterior la CSJ).</p> <p>Separarea competențelor în cadrul administrării judiciare este recomandată de standardele și bunele practici internaționale, pentru a preveni o concentrare exagerată de</p>
--	--	--	--

			putere într-un organ, astfel creându-se contrabalanțe. În acest context este relevant pct. 2 al Recomandărilor de la Kiev cu privire la independența judiciară în Europa de Est, Caucazul de Sud și Asia Centrală (2010).
	10.	La art. 4, referitor la textul propus pentru art. 122 alin. (1), relevăm că eliminarea, din cuprinsul textului actual, a Președintelui Curții Supreme de Justiție, este nemotivată. După cum se arată în nota informativă în majoritatea statelor europene Președintele Curții Supreme de Justiție este membru de drept al Consiliului Superior al Magistraturii.	Nu se acceptă. Necesitatea efectuării acestor modificări rezultă din recomandările internaționale. Pentru detalii, a se vedea nota informativă la proiect, la rubrica <i>„Argumentarea necesității de reglementare și evidențierea elementelor noi”</i> .

<p>Curtea de Apel Chișinău</p>	<p>11.</p>	<p>Curtea de Apel Chișinău a examinat proiectul Legii „Cu privire la modificarea Constituției R. Moldova” și Vă comunicăm că, la general conceptual și redacțional susținem proiectul dat, însă avem câteva obiecții cu privire la modificarea art. 116 al. 5¹ din Constituție, deoarece considerăm că modificările propuse sunt contrare prevederilor documentelor internaționale și creează premise de periclitatea independenței sistemului judecătoresc. Astfel, că în opinia instituției noastre magistrații trebuie să dispună de imunitatea deplină iar limitarea acestei imunități reprezintă o ingerință inadmisibilă în garanțiile procesuale acordate magistraților în scopul asigurării independenței și imparțialității lor la exercitarea actului de justiție. De altfel, Curtea Constituțională și-a expus anterior opinia asupra problemei statutului și independenței judecătorilor. Astfel, în Hotărârea nr. 19 din 29.04.99 privind controlul constituționalității prevederilor art. 2 alin. (2) și art. 52 din Legea bugetului pe anul 1999, Curtea Constituțională a indicat că „este absolut inadmisibil de a diminua - protecția juridică a statutului judecătorului, consfințit în Legea cu privire la statutul judecătorului, în procesul adoptării unor legi noi și altor acte juridice normative”. Mai mult, reieșind din prevederile punctului 1.1 al Cartei Europene cu privire la statutul judecătorului, statele membre ale Consiliului Europei și-au luat angajamentul de a nu reduce sau diminua garanțiile acordate judecătorilor în scopul asigurării independenței sistemului judecătoresc.</p> <p>La rândul său, principiul separației puterilor în stat nu poate fi realizat autentic în situația în care puterile în stat nu sunt independente reciproc, iar interferențele dintre ele nu se reduc doar la colaborarea prevăzută de Constituție și doar în câmpul reglementărilor legale. Or, anume în scopul de a asigura separarea puterilor în stat, pentru a înlătura ingerințele unei puteri în activitatea alteia și de a garanta independența justiției, Constituția ar trebui să cuprindă norme care stabilesc independența, inamovibilitatea și imparțialitatea justiției. Nu poate fi ignorat nici faptul că în situația actuală ce ține de etapa de dezvoltare a Republicii Moldova în vederea integrării în Uniunea Europeană, judecătorii pot fi supuși unor presiuni atât de forțele politice din țară, cât și de lumea criminală, iar judecătorii nu dispun de nici o protecție în acest sens, nu există mecanisme clare prevăzute de legislație care ar proteja magistratul, inclusiv viața acestuia și a membrilor familiei sale. Este de necontestat faptul, că orice reformă în societate, în special cele care vizează lupta împotriva corupției, ar trebui să înceapă cu sistemul judiciar, prin intermediul căruia</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Necesitatea completării art. 116 cu alin. (5¹) derivă din recomandările Comisiei de la Veneția (a se vedea nota informativă la proiect).</p> <p>Precizăm că o practică similară există și în alte state. Spre exemplu, în Norvegia, unde judecătorii de asemenea nu beneficiază de imunitate personală, ci doar de imunitate funcțională.</p> <p>Instituirea unei imunități funcționale nu vine în contradicție cu art. 6 din Constituție, odată ce judecătorilor le este garantată imunitatea în legătură cu exercitarea funcțiilor lor. Comisia de la Veneția a susținut în mod constant ideea în favoarea imunității funcționale limitate a judecărilor.</p> <p>Respectiv, modificările propuse sunt în conformitate cu standardele internaționale.</p>
---------------------------------------	-------------------	--	---

		<p>urmează a se impune principiul legalității peste tot, inclusiv în funcționarea puterilor legislative și executive. În aceste condiții, se impune <i>a fortiori</i> consolidarea independenței sistemului judiciar, inclusiv prin intermediul imunității depline a judecătorilor.</p> <p>În concluzie limitarea imunității judecătorilor nu este în spiritul art. 6 din Constituție și creează premise pentru acțiuni arbitrare și pasibile să diminueze independența judecătorilor, fapt ce ar avea un impact catastrofal asupra independenței puterii judecătorești.</p>	
--	--	---	--

Procuratura Republicii Moldova	12.	<p>Cu privire la completarea art. 116 din Constituție cu o prevedere nouă - alin. (5¹) cu conținutul: „judecătorii pot avea doar imunitate funcțională în condițiile legii”, menționăm că articolul 116 în redacția actuală consfințește independența, imparțialitatea și inamovibilitatea judecătorului, potrivit legii.</p> <p>Garantarea independenței judecătorilor este asigurată suplimentar de Legea nr. 544 din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului, inclusiv prin declararea inviolabilității acestuia. Astfel, prevederile art. 19 alin. (3) din Lege inviolabilitatea judecătorului” stipulează: „Judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opinia sa exprimată în înfăptuirea justiției și pentru hotărîrea pronunțată dacă nu va fi stabilită, prin sentință definitivă, vinovăția lui de abuz criminal.”</p> <p>Reglementările în cauză, în opinia noastră, sunt suficiente și acordă judecătorilor imunitatea necesară pentru actele întreprinse în exercitarea funcțiilor lor.</p> <p>Totuși, în cazul în care este necesară inserarea acestui principiu într-un act normativ cu o forță juridică superioară, cum este Constituția, ținem să menționăm că, potrivit art. 19 din Legea nr.780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative: „Textul proiectului de act legislativ se elaborează cu respectarea următoarelor reguli:</p> <p>[...] e) <u>terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia.</u>”</p> <p>Menționăm că prevederea de la alin. (5¹) din proiect și anume, sintagma „imunitate funcțională”, nu este utilizată în alte acte legislative naționale care instituie imunități pentru persoanele cu funcții de demnitate publică și cu statut special.</p> <p>Având în vedere cele expuse, întru respectarea principiilor coerenței reglementărilor legislative nou propuse cu cele existente, precum și a preciziei normei juridice, propunem expunerea alin. (5¹) în următoarea redacție:</p> <p>„Judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opiniile exprimate și hotărîrile pronunțate în înfăptuirea justiției, cu excepțiile prevăzute de lege”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>A se vedea argumentarea de la pct. 11 din prezenta sinteză.</p>
---------------------------------------	------------	---	---

13.	<p>Aferent modificării art.122 alin. (1) din Constituție privind componența Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit căreia Procurorul General nu va avea calitatea de membru de drept, menționăm următoarele:</p> <p>Actuala componență a CSM în majoritatea sa e formată din judecători - 7 din 12, Întrunind rigorile Recomandării Rec(2010)12 a Comitetului Miniștrilor Consiliului Europei, potrivit căreia nu mai puțin de jumătate din membrii consiliilor judiciare „trebuie să fie aleși de către colegii lor la toate nivelurile sistemului judiciar și cu respectarea pluralismului în interiorul sistemului judiciar”.</p> <p>Componența actuală a membrilor de drept ai Consiliului corespunde principiilor democratice de organizare judiciară, fapt confirmat de practicile europene din Italia, Franța, Spania, Polonia și România - state în care CSM include în calitate de membri de drept pe reprezentanții procuraturii și Președintele Curții Supreme.</p> <p>În context e de notat că, potrivit articolului 124 alin. (1) din Constituție, procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, ce contribuie la înfăptuirea justiției, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, societății și statului prin intermediul procedurilor penale și al altor proceduri prevăzute de lege.</p> <p>În cadrul realizării reformei Procuraturii, prin Legea nr. 3 cu privire la Procuratură, adoptată la 25 februarie 2016, au fost stabilite prevederi referitoare la componența Consiliului Superior al Procurorilor. Astfel, conform art. 69 alin. (2), din Consiliul Superior al Procurorilor fac parte de drept Procurorul General, procurorul-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, președintele Consiliului Superior al Magistraturii și ministrul justiției.</p> <p>Astfel, întru asigurarea bunei funcționalități a sistemului judecătoresc, îndeplinirii sarcinilor ce revin autorităților din cadrul acestuia, precum și întru respectarea principiului uniformității reglementărilor, bazate pe abordare mutuală, se propune a revedea prevederea respectivă din proiect referitoare la componența membrilor de drept din Consiliul Superior al Magistraturii.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Excluderea Procurorului General din componența CSM a fost recomandată de Direcția generală a Drepturilor omului în cadrul Raportului privind organele autoadministrării judecătorești și cariera judecătorilor.</p> <p>Prezența Procurorului General presupune o inegalitate din punct de vedere al armelor, iar în componența CSM se recomandă a fi doar judecători sau o bună parte de judecători aleși de colegii lor.</p> <p>Faptul prezenței președintelui Consiliului Superior al Magistraturii în componența Consiliului Superior al Procurorilor nu afectează autonomia profesiei de procuror. În mod contrar, includerea Procurorului General în componența CSM va afecta independența sistemului judecătoresc.</p> <p>Suplimentar a se vedea nota informativă la proiect.</p>
14.	<p>Cu titlu de observație, propunerile legislative privind completarea art.121 din Constituție cu alineatele (1¹) și (1²) și a art. 122 cu alin. (3) considerăm că urmează a fi revăzute, dat fiind faptul că aceste prevederi reglementează procesul de autoadministrare a sistemului judecătoresc, fiind stipulări mai puțin importante</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Introducerea normelor menționate în proiect reprezintă garanții indispensabile sistemului judecătoresc.</p>

		pentru întreaga societate și, în opinia noastră, nu necesită să fie expuse în Legea supremă a Țării, urmând a se regăsi în legile organice ce reglementează activitatea sistemului judecătoresc.	Suplimentar a se vedea argumentarea de la pct. 1, 3 din prezenta sinteză.
Academia de Științe a Moldovei	15.	În temeiul notei informative a MJ, care evidențiază ca bune practici europene doar alegerea membrilor CSM, propunem excluderea cuvintelor „sau numiți” din alin. (3) art. 122 al proiectului de lege.	Nu se acceptă. Componența CSM include atât judecători aleși, cât și reprezentanți ai societății civile, care pot fi aleși sau numiți; procedura va fi stabilită în lege specială.
Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	16.	În ceea ce privește excluderea termenului inițial de numire pentru 5 ani a judecătorilor, cu scopul reducerii impactului acestuia asupra independenței judiciare considerăm că, instituirea unor garanții legale, inclusiv prin intermediul Constituției care prevede la art. 116 alin. (1) că, judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili, sînt valabile în egală măsură atât pe durata „perioadei de probă”, cât și după numirea în funcție a judecătorilor pînă la atingerea plafonului de vîrstă, or legislația națională nu face o diferență calitativă între judecătorii care sunt numiți în funcție pe o perioadă de 5 ani și judecătorii numiți în funcție după aceasta pînă la atingerea plafonului de vîrstă.	Nu se acceptă. Excluderea termenului inițial de numire constituie o recomandare a Comitetului pentru drepturile omului (ONU), și anume siguranța mandatului reprezintă o un element important al independenței judecătorilor. Noua reglementare este în conformitate cu standardele internaționale. A se vedea nota informativă.
	17.	Cu referire la reglementarea în art. 122 alin. (2), a faptului că o parte importantă a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii trebuie să fie judecători, considerăm că formularea „o parte importantă a membrilor” nu este suficient de clară și univocă, deaceia aceasta este pasibilă de interpretări. Avînd în vedere prevederile alin. (2) art. 3 al Legii nr. 780 privind actele legislative, care menționează că actul legislativ trebuie să respecte condițiile legalității, accesibilității, preciziei, considerăm că această formulare necesită a fi revizuită de către autorii proiectului, întrucît aceasta nu este destul de clară și precisă.	Nu se acceptă. Comisia de la Veneția, în recomandările sale utilizează anume acest termen. De altă parte legea supremă urmează să conțină prevederi generale, care vor fi concretizate în legi speciale.
Curtea de apel Cahul	18.	Lipsă de obiecții și propuneri.	
Curtea de apel Comrat	19.	Lipsă de obiecții și propuneri.	

Judecătoria Comrat	20.	Lipsă de obiecții și propuneri.	
-------------------------------	------------	---------------------------------	--

Ministru

Vladimir CEBOTARI